

Feitenkaart

Aandachtsgroepen volkshuisvestingsbeleid Rotterdam en regio 2008 (oktober 2011, 3e druk)

Eind 2010 zijn de inkomensgegevens op gemeentelijk, deelgemeentelijk en buurniveau uit het *Regionaal Inkomens Onderzoek 2008* van het CBS beschikbaar gekomen. In deze Feitenkaart wordt een kwantitatief en kwalitatief beeld geschetst van de aandachtsgroepen van het volkshuisvestingsbeleid in Rotterdam (inclusief deelgemeenten en buurten) en de regio volgens de oude definitie (gebaseerd op de BBSH-inkomensgrenzen) en volgens de definitie in het kader van de Europees opgelegde verplichtingen voor de toewijzing van sociale huurwoningen (de zogeheten €33.000-grens).

In deze 3e druk is voor die laatste grens nu een correct geïndexeerde waarde gebruikt (€30.994; eerder was sprake van €32.107). Voorts is nu een adequater inkomensbegrip gebruikt (met name: nu exclusief het inkomen van kinderen), en zijn wat verbeteringen in de tekst doorgevoerd.

De voorliggende Feitenkaart geeft een kwantitatief en kwalitatief beeld van de aandachtsgroepen van het volkshuisvestingsbeleid in Rotterdam (inclusief deelgemeenten en buurten) en de regio in 2008. Daarbij wordt tevens een vergelijking gemaakt met Amsterdam, Den Haag, Utrecht en heel Nederland.

Bron van deze gegevens is het Regionaal Inkomens Onderzoek van het CBS, dat voornamelijk is gebaseerd op gegevens van de Belastingdienst. Verdere inkomensgegevens hieruit zijn voor wat Rotterdam en de Rotterdamse regio betreft beschreven in twee COS-Feitenkaarten: *Inkomensgegevens Rotterdam op deelgemeente- en buurniveau 2008* en *Inkomensgegevens Rotterdam en regio 2008*. De gegevens hieruit vormen de meest recente betrouwbare gegevens over de inkomenssituatie op gemeentelijk, deelgemeentelijk en buurniveau in Rotterdam en de stadsregio.

Deze Feitenkaart beperkt zich tot de inkomens van *particuliere* huishoudens; dat wil zeggen dat studentenhuishoudens en zogeheten institutionele huishoudens (personen in instellingen, instituten en tehuizen) *niet* zijn meegeteld.

In de nu volgende tabellen is geheimhouding toegepast ('x') als het aantal inwoners minder is dan 200 of het aantal huishoudens minder dan 70; voor kleinere gebieden is het risico van onthulling van individuele gegevens te groot, en zou ook de toevalsmarge van de achterliggende steekproef te groot zijn. Voorts zijn om technische redenen enkele gegevens ongeacht het aantal onbekend; deze zijn aangegeven met een '.'.

In deze Feitenkaart wordt CBS-buurt 17 ('Kop van Zuid'; ook wel 'Wilhelminapier' genoemd) conform de toenmalige indeling nog bij het Stadscentrum gerekend, en zijn in alle tabellen ook de gegevens over Rozenburg (dat uit slechts één buurt met inwoners bestaat) opgenomen.

Het is nog niet bekend wanneer de eerste gegevens uit het volgende Regionaal Inkomens Onderzoek (dat over 2009) zullen verschijnen. Waarschijnlijk zal dit eind 2011 worden.

Sinds de *Nota Volkshuisvesting in de jaren negentig* zijn landelijk voor het volkshuisvestingsbeleid 'lage' en 'hogere' inkomens gedefinieerd. Huishoudens met zo'n laag inkomen behoorden tot de 'aandachtsgroepen van het volkshuisvestingsbeleid'. Huishoudens die *niet* tot deze aandachtsgroepen behoren, werden in het landelijk beleid geacht in de eigen woningbehoefte te kunnen voorzien zonder Overheidssteun. Voor de aandachtsgroepen golden verschillende inkomensgrenzen voor een- en meerpersoonshuishoudens, en voor huishoudens onder en vanaf 65 jaar. In 2008 bedroegen deze inkomensgrenzen in termen van belastbaar inkomen: eenpersoonshuishoudens: €20.600, doch €18.525 voor 65 jaar en ouder; meerpersoonshuishoudens: €27.950, doch €24.625 voor 65 jaar en ouder. Dit zijn de inkomens tot waar in 2008 recht op huurtoeslag mogelijk was. Deze doelgroepgrenzen werden jaarlijks met de inflatie aangepast.

Sinds kort speelt echter een andere begrenzing in de volkshuisvesting een belangrijke rol. De Europese Commissie verplicht Nederland namelijk om per 1 januari 2011 een nieuwe regel in te voeren voor de sociale huurmarkt: woningcorporaties mogen nog maar 10% van de sociale huurwoningen toewijzen aan huishoudens met een belastbaar jaarinkomen van meer dan €33.000 (prijsspeel 2010)). Deze grens wordt jaarlijks geïndexeerd. Terugerekend naar 2008 bedraagt deze grens €30.994. In deze Feitenkaart worden voor het jaar 2008 volgens beide begrenzingen ("definities") gegevens over de aandachtsgroepen gepresenteerd.

ONTWIKKELING VAN DE OMVANG VAN DE AANDACHTSGROEPEN, OUDE DEFINITIE

Allereerst is in onderstaande tabel de ontwikkeling in de periode 1996-2008 weergegeven van het percentage huishoudens die *volgens de oude definitie* tot de aandachtsgroepen behoren.

Omdat het CBS sinds de belastingherzieningen van 2001 geen inkomens meer kan bepalen die exact vergelijkbaar zijn met die van vóór 2001, is een vergelijking met jaren vóór 2001 niet helemaal zuiver. De in onderstaande tabel voor die jaren opgenomen percentages zijn niettemin wel de percentages waar in het verleden ook altijd van uit is gegaan. Enige relativering bij de interpretatie van verschillen met die jaren is dus echter wel geboden.

Bovendien kent dit soort percentages een marge door het steekproefkarakter van het achterliggende onderzoek. Daarom zijn bij jaren vóór 2008 bij buurten met (indertijd) te kleine aantallen huishoudens (in dit geval: minder dan 500) geen percentages weergegeven, zodat de wél gepresenteerde oude percentages geen grotere onnauwkeurigheid kennen dan zo'n 5%. Ook deze situaties zijn aangegeven met 'x'.

	Aantal huishoudens 1-1-'09	Aandachtsgroep oude definitie 2008	Idem in 2007	Idem in 2006 ¹	Idem in 2005	Idem in 2004*	Idem in 2003*	Idem in 2002*	Idem in 2000	Idem in 1998 ²	Idem in 1996
Stadscentrum	15.680	6.100 = 39%	39%	42%	41%	39%	37%	35%	40%	43%	46%
Stadsdriehoek	6.930	1.950 = 28%	29%	30%	28%	27%	25%	22%	28%	30%	32%
Oude Westen	4.460	2.720 = 61%	61%	62%	62%	59%	57%	52%	56%	62%	64%
Cool	2.300	960 = 42%	45%	48%	48%	45%	40%	38%	43%	44%	48%
C.S. Kwartier	420	80 = 19%	20%	28%	21%	x	x	x	x	x	x
Kop van Zuid	500	140 = 28%	18%	19%	x	x	x	x	x	x	x
Nieuwe Werk	810	170 = 21%	14%	21%	25%	26%	30%	23%	x	x	x
Dijkzigt	260	70 = 27%	40%	39%	39%	x	x	x	x	x	x
Delfshaven	31.100	17.420 = 56%	57%	60%	59%	56%	55%	53%	56%	61%	63%
Delfshaven	2.750	1.470 = 53%	54%	58%	56%	53%	48%	50%	56%	57%	60%
Bospolder	2.930	1.690 = 58%	61%	63%	60%	57%	56%	53%	56%	64%	69%
Tussendijken	2.860	1.900 = 66%	65%	65%	64%	63%	63%	60%	64%	66%	64%
Spangen	3.920	2.340 = 60%	62%	68%	68%	64%	63%	61%	64%	71%	70%
Nieuwe Westen	8.060	4.540 = 56%	59%	58%	60%	55%	56%	51%	56%	62%	64%
Middelland	4.800	2.530 = 53%	51%	58%	57%	54%	52%	51%	52%	54%	59%
Oud-Mathenesse	3.380	1.660 = 49%	49%	50%	49%	45%	43%	41%	44%	50%	52%
Witte Dorp	270	150 = 56%	58%	61%	59%	x	x	x	x	x	x
Schiemon	2.120	1.150 = 54%	59%	60%	60%	60%	61%	58%	60%	73%	68%
Overschie	7.250	3.230 = 45%	47%	48%	46%	43%	45%	41%	44%	49%	51%
Kleinpolder	3.550	1.810 = 51%	54%	55%	53%	51%	52%	47%	53%	58%	57%
Noord Kethel	30	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Schieveen	130	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Zestienhoven	340	140 = 41%	45%	49%	43%	x	x	x	x	x	x
Overschie	2.960	1.070 = 36%	38%	40%	36%	32%	34%	32%	33%	39%	42%
Landzicht	250	140 = 56%	67%	65%	57%	x	x	x	x	x	x
Noord	24.720	11.260 = 46%	46%	47%	46%	44%	43%	40%	44%	50%	52%
Agniesebuurt	1.890	1.030 = 54%	59%	57%	54%	49%	49%	49%	50%	55%	56%
Provenierswijk	2.070	920 = 44%	46%	50%	49%	46%	47%	44%	48%	50%	53%
Bergpolder	4.160	1.600 = 38%	40%	41%	40%	39%	38%	34%	44%	48%	51%
Blijdorp	5.370	1.420 = 26%	27%	28%	29%	24%	25%	26%	28%	33%	36%
Liskwartier	3.460	1.610 = 47%	47%	49%	47%	44%	42%	38%	40%	46%	48%
Oude Noorden	7.740	4.660 = 60%	60%	61%	59%	57%	56%	52%	56%	62%	62%
Blijdorpse Polder	30	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Hillegersberg-Schiebroek	18.740	6.260 = 33%	35%	37%	35%	32%	33%	31%	33%	36%	37%
Schiebroek	7.410	3.250 = 44%	44%	48%	44%	40%	41%	38%	41%	43%	44%
Hillegersberg-zuid	3.470	960 = 28%	31%	31%	31%	27%	27%	24%	29%	32%	35%
Hillegersberg-noord	3.260	1.120 = 34%	36%	39%	37%	36%	37%	34%	36%	39%	41%
Terbregge	1.350	280 = 21%	22%	25%	22%	23%	25%	18%	16%	25%	x
Molenlaankwartier	3.240	660 = 20%	21%	22%	23%	19%	21%	20%	19%	19%	21%
Kralingen-Crooswijk	22.510	10.690 = 47%	49%	50%	48%	45%	45%	44%	47%	53%	53%
Rubroek	3.840	1.900 = 49%	50%	54%	54%	51%	52%	49%	53%	58%	59%
Nieuw Crooswijk	1.180	710 = 60%	63%	66%	60%	56%	56%	53%	54%	62%	61%
Oud Crooswijk	3.630	2.250 = 62%	64%	66%	61%	59%	58%	56%	61%	64%	67%
Kralingen-west	7.040	3.540 = 50%	51%	52%	51%	47%	48%	46%	49%	55%	56%
Kralingen-oost	2.720	640 = 24%	26%	25%	25%	24%	24%	23%	27%	30%	31%
Kralingse Bos	60	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
De Esch	2.210	1.010 = 46%	48%	45%	43%	39%	37%	35%	37%	42%	43%
Struisenburg	1.830	600 = 33%	30%	31%	29%	28%	28%	25%	31%	39%	43%

	Aantal huishoudens 1-1-'09	Aandachtsgroep oude definitie 2008	Idem in 2007	Idem in 2006 ¹⁾	Idem in 2005	Idem in 2004*	Idem in 2003*	Idem in 2002*	Idem in 2000	Idem in 1998 ²⁾	Idem in 1996
Feijenoord	30.120	17.120 = 57%	58%	59%	57%	54%	54%	50%	54%	59%	60%
Kop van Zuid-Entrepot	3.570	1.370 = 38%	38%	40%	33%	29%	30%	28%	33%	44%	---
Vreewijk	6.820	3.730 = 55%	55%	56%	53%	49%	49%	45%	47%	49%	50%
Bloemhof	5.490	3.240 = 59%	62%	63%	61%	60%	59%	56%	58%	62%	62%
Hillesluis	4.260	2.550 = 60%	62%	65%	63%	59%	59%	55%	60%	67%	68%
Katendrecht	1.650	950 = 58%	62%	64%	58%	57%	65%	58%	63%	67%	69%
Afrikaanderwijk	3.560	2.350 = 66%	66%	67%	66%	64%	62%	57%	60%	68%	68%
Feijenoord	3.070	2.130 = 69%	71%	71%	69%	64%	62%	57%	61%	63%	58%
Noordereiland	1.700	790 = 46%	47%	49%	50%	47%	48%	45%	47%	47%	53%
IJsselmonde	27.390	12.760 = 47%	48%	49%	46%	42%	42%	39%	42%	45%	44%
Oud IJsselmonde	2.700	680 = 25%	27%	28%	27%	23%	19%	18%	22%	26%	29%
Lombardijen	6.490	3.170 = 49%	49%	50%	48%	45%	44%	41%	44%	47%	46%
Groot IJsselmonde	13.210	6.420 = 49%	51%	51%	48%	44%	45%	42%	44%	48%	46%
Beverwaard	4.990	2.500 = 50%	50%	51%	49%	42%	40%	38%	41%	40%	41%
Pernis	2.020	660 = 33%	32%	35%	34%	31%	32%	30%	33%	33%	34%
Pernis	2.020	660 = 33%	32%	35%	34%	31%	32%	30%	33%	33%	34%
Prins Alexander	41.470	15.470 = 37%	38%	39%	37%	33%	34%	31%	33%	36%	37%
's-Gravenland	3.180	610 = 19%	19%	20%	17%	14%	15%	13%	14%	16%	16%
Kralingse Veer	650	250 = 38%	39%	41%	44%	41%	36%	28%	29%	43%	40%
Prinsenland	4.790	1.990 = 42%	42%	43%	40%	34%	36%	31%	34%	37%	36%
Het Lage Land	5.270	2.140 = 41%	39%	42%	37%	36%	37%	33%	33%	36%	37%
Ommoord	11.790	4.630 = 39%	40%	42%	39%	36%	36%	33%	34%	37%	38%
Zevenkamp	7.220	3.020 = 42%	42%	44%	43%	37%	37%	34%	37%	41%	39%
Oosterflank	5.360	2.280 = 43%	42%	42%	39%	36%	33%	32%	34%	39%	41%
Nesselande	3.200	550 = 17%	18%	18%	16%	x	x	x	x	x	x
Charlois	30.620	16.130 = 53%	54%	56%	55%	51%	50%	47%	50%	53%	53%
Tarwewijk	5.160	2.990 = 58%	59%	61%	61%	58%	60%	56%	59%	63%	63%
Carnisse	5.290	2.490 = 47%	48%	52%	50%	46%	45%	41%	45%	49%	50%
Zuidwijk	6.190	3.210 = 52%	55%	57%	54%	49%	48%	47%	50%	53%	53%
Oud-Charlois	6.020	3.060 = 51%	52%	53%	52%	49%	47%	44%	48%	51%	55%
Wielewaal	510	370 = 73%	68%	72%	66%	63%	64%	63%	63%	60%	62%
Zuidplein	630	210 = 33%	29%	28%	28%	29%	21%	18%	20%	25%	19%
Pendrecht	5.430	2.970 = 55%	56%	58%	58%	54%	54%	50%	53%	53%	52%
Zuiderpark	710	450 = 63%	52%	61%	59%	x	x	x	x	x	x
Heijlplaat	680	380 = 56%	54%	54%	54%	47%	44%	40%	40%	44%	40%
Hoogvliet	15.710	6.270 = 40%	41%	42%	40%	35%	36%	33%	37%	39%	40%
Hoogvliet-noord	5.900	2.400 = 41%	44%	45%	42%	37%	38%	33%	41%	44%	48%
Hoogvliet-zuid	9.800	3.870 = 39%	40%	40%	39%	34%	34%	32%	35%	36%	36%
Hoek van Holland	4.370	1.350 = 31%	33%	33%	31%	27%	27%	24%	25%	29%	28%
Strand en Duin	450	80 = 18%	22%	24%	x	x	x	x	x	x	x
Dorp	3.900	1.260 = 32%	34%	34%	31%	28%	28%	25%	27%	29%	29%
Rijnpoort	20	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Overig en onbekend	.	. = . %	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Rotterdam excl. Rozenb.	271.820	124.760 = 46%	47%	49%	47%	44%	44%	41%	44%	48%	49%
Rozenburg	5.490	1.490 = 27%	29%	28%	27%	25%	23%	21%	21%	27%	26%
Amsterdam	371.160	163.610 = 44%	45%	46%	45%	42%	41%	39%	42%	47%	49%
's-Gravenhage	220.360	92.280 = 42%	42%	44%	42%	38%	38%	35%	39%	43%	45%
Utrecht	126.760	42.620 = 34%	35%	36%	35%	33%	32%	30%	34%	39%	42%
Nederland	6.945.530	2.386.980 = 34%	35%	37%	34%	32%	32%	29%	32%	36%	37%

¹⁾: In 2006 heeft een indexering van de aandachtsgroepengrenzen met een inflatiecorrectie over twee jaar plaatsgevonden.

²⁾: Om technische redenen kennen de percentages over 1998 een grotere onnauwkeurigheid.

Exclusief Rozenburg, dat toen nog niet met Rotterdam was samengegaan, behoorden in Rotterdam in 2008 volgens de oude definitie 124.760 huishoudens tot de aandachtsgroep; 46% van alle toenmalige Rotterdamse huishoudens, wat ongeveer een procentpunt minder is dan een jaar eerder. *Inclusief* Rozenburg waren het er 1.490 méér, wat op een zelfde percentage van 46% neerkomt.

In de regio was deze ontwikkeling als volgt.

	Aantal huishoudens 1-1-'09	Aandachtsgroep oude definitie 2008	Idem in 2007	Idem in 2006 ¹	Idem in 2005	Idem in 2004*	Idem in 2003*	Idem in 2002*	Idem in 2000	Idem in 1998	Idem in 1996
Albrandswaard	8.890	2.050 = 23%	24%	23%	22%	18%	17%	15%	16%	20%	21%
Barendrecht	17.900	4.070 = 23%	23%	22%	21%	17%	18%	16%	20%	22%	24%
Bernisse	5.140	1.250 = 24%	25%	25%	24%	22%	22%	19%	20%	22%	24%
Brielle	6.620	1.610 = 24%	24%	25%	23%	21%	22%	19%	19%	22%	23%
Capelle aan den IJssel	28.560	9.670 = 34%	35%	36%	33%	29%	28%	25%	28%	31%	31%
Hellevoetsluis	16.670	4.610 = 28%	28%	29%	28%	24%	24%	23%	26%	29%	29%
Krimpen aan den IJssel	11.580	3.200 = 28%	29%	31%	29%	25%	25%	22%	24%	28%	28%
Lansingerland	19.080	4.360 = 23%	24%	24%	23%	20%	21%	18%	21%	23%	25%
Maassluis	13.490	4.070 = 30%	31%	33%	29%	27%	28%	25%	27%	29%	30%
Ridderkerk	19.510	6.120 = 31%	32%	33%	31%	28%	28%	24%	28%	31%	32%
Rotterdam excl. Rozenburg	271.820	124.760 = 46%	47%	49%	47%	44%	44%	41%	44%	48%	49%
Rozenburg	5.490	1.490 = 27%	29%	28%	27%	25%	23%	21%	21%	27%	26%
Schiedam	34.080	13.470 = 40%	41%	42%	40%	37%	36%	34%	37%	40%	41%
Spijkenisse	31.260	9.280 = 30%	31%	31%	29%	25%	25%	23%	25%	28%	29%
Vlaardingen	32.330	11.680 = 36%	37%	38%	36%	32%	31%	29%	31%	34%	34%
Westvoorne	5.870	1.450 = 25%	25%	26%	24%	24%	24%	21%	23%	25%	26%
Stadsregio excl. Rotterdam	250.980	76.890 = 31%	32%	32%	30%	27%	27%	24%	27%	30%	31%
Rotterdam excl. Rozenburg	271.820	124.760 = 46%	47%	49%	47%	44%	44%	41%	44%	48%	49%
Rozenburg	5.490	1.490 = 27%	29%	28%	27%	25%	23%	21%	21%	27%	26%
Stadsregio incl. Rotterdam	528.290	203.140 = 38%	39%	41%	39%	36%	36%	33%	36%	40%	41%
Amsterdam	371.160	163.610 = 44%	45%	46%	45%	42%	41%	39%	42%	47%	49%
's-Gravenhage	220.360	92.280 = 42%	42%	44%	42%	38%	38%	35%	39%	43%	45%
Utrecht	126.760	42.620 = 34%	35%	36%	35%	33%	32%	30%	34%	39%	42%
Nederland	6.945.530	2.386.980 = 34%	35%	37%	34%	32%	32%	29%	32%	36%	37%

¹): In 2006 heeft een indexering van de aandachtsgroepengrenzen met een inflatiecorrectie over twee jaar plaatsgevonden.

Ook elders in de regio is het percentage huishoudens dat volgens de oude definitie tot de aandachts-groepen behoort in 2008 licht teruggelopen. De onderlinge verschillen zijn als altijd samen te vatten als: 'hoe groter de gemeente, hoe groter het percentage huishoudens dat tot de aandachtsgroepen behoort'. Het verschil tussen Rotterdam en de rest van de regio is in al die jaren ook nauwelijks kleiner geworden.

AANDACHTSGROEPEN, NIEUWE DEFINITIE

De Europese Commissie verplicht Nederland per 1 januari 2011 een nieuwe regel in te voeren voor de sociale huurmarkt. Door deze zogeheten 90-procentnorm mogen woningcorporaties nog maar 10 procent van de sociale huurwoningen toewijzen aan bewoners met een belastbaar jaarinkomen van meer dan € 33.000 (in euro's voor het kalenderjaar 2010). Deze grens wordt jaarlijks geïndexeerd. In onderstaande tabel is de omvang van deze "aandachtsgroep nieuwe stijl" in de Rotterdamse deelgemeenten en buurten in 2008 opgenomen. Voor een betere vergelijkbaarheid tussen de inkomens in de huur- en koopsector is voor huishoudens in de koopsector het belastbaar inkomen daarbij gecorrigeerd voor het saldo van inkomsten en aftrekposten met betrekking tot de eigen woning. Het inkomen van kinderen is buiten beschouwing gelaten.

De bij de bepaling van deze gegevens gehanteerde inkomensgrens voor 2008 bedroeg € 30.994.

	Aantal huishoudens 1-1-'09	Aandachtsgroep oude definitie 2008	Aandachtsgroep nieuwe definitie 2008	waarvan in een huurwoning:			
				Aantal huurders	Aandachts- groep	idem als percentage	als % van alle huish.
Stadscentrum	15.680	6.100 = 39%	7.040 = 45%	10.700	6.270	59%	40%
Stadsdriehoek	6.930	1.950 = 28%	2.390 = 34%	4.160	1.980	48%	29%
Oude Westen	4.460	2.720 = 61%	2.940 = 66%	3.710	2.770	75%	62%
Cool	2.300	960 = 42%	1.180 = 51%	1.810	1.060	59%	46%
C.S. Kwartier	420	80 = 19%	110 = 26%	210	80	38%	19%
Kop van Zuid	500	140 = 28%	120 = 24%	270	120	44%	24%
Nieuwe Werk	810	170 = 21%	180 = 22%	340	150	44%	19%
Dijkzigt	260	70 = 27%	120 = 46%	200	110	55%	42%
Delfshaven	31.100	17.420 = 56%	19.440 = 63%	22.940	17.060	74%	55%
Delfshaven	2.750	1.470 = 53%	1.670 = 61%	2.260	1.540	68%	56%
Bospolder	2.930	1.690 = 58%	1.950 = 67%	2.350	1.790	76%	61%
Tussendijken	2.860	1.900 = 66%	2.030 = 71%	2.490	1.910	77%	67%
Spangen	3.920	2.340 = 60%	2.490 = 64%	2.910	2.200	76%	56%
Nieuwe Westen	8.060	4.540 = 56%	5.090 = 63%	6.210	4.650	75%	58%
Middelland	4.800	2.530 = 53%	2.800 = 58%	3.170	2.360	74%	49%
Oud-Mathenesse	3.380	1.660 = 49%	2.010 = 59%	1.770	1.310	74%	39%
Witte Dorp	270	150 = 56%	150 = 56%	190	140	74%	52%
Schiemon	2.120	1.150 = 54%	1.250 = 59%	1.590	1.170	74%	55%
Overschie	7.250	3.230 = 45%	3.850 = 53%	3.960	2.990	76%	41%
Kleinpolder	3.550	1.810 = 51%	2.240 = 63%	2.570	1.990	77%	56%
Noord Kethel	30	x	x	x	x	x	x
Schieveen	130	x	x	x	x	x	x
Zestienhoven	340	140 = 41%	170 = 50%	140	110	79%	32%
Overschie	2.960	1.070 = 36%	1.230 = 42%	1.040	750	72%	25%
Landzicht	250	140 = 56%	160 = 64%	170	130	76%	52%
Noord	24.720	11.260 = 46%	12.930 = 52%	15.830	11.070	70%	45%
Agniesebuurt	1.890	1.030 = 54%	1.190 = 63%	1.460	1.080	74%	57%
Provenierswijk	2.070	920 = 44%	1.150 = 56%	1.470	1.030	70%	50%
Bergpolder	4.160	1.600 = 38%	2.020 = 49%	2.430	1.540	63%	37%
Blijdorp	5.370	1.420 = 26%	1.650 = 31%	2.140	1.170	55%	22%
Liskwartier	3.460	1.610 = 47%	1.730 = 50%	2.080	1.450	70%	42%
Oude Noorden	7.740	4.660 = 60%	5.180 = 67%	6.220	4.810	77%	62%
Blijdorpse Polder	30	x	x	x	x	x	x
Hillegersberg-Schiebroek	18.740	6.260 = 33%	7.680 = 41%	8.520	6.040	71%	32%
Schiebroek	7.410	3.250 = 44%	4.030 = 54%	4.620	3.490	76%	47%
Hillegersberg-zuid	3.470	960 = 28%	1.170 = 34%	1.030	670	65%	19%
Hillegersberg-noord	3.260	1.120 = 34%	1.310 = 40%	1.590	1.070	67%	33%
Terbregge	1.350	280 = 21%	320 = 24%	370	200	54%	15%
Molenlaankwartier	3.240	660 = 20%	860 = 27%	920	610	66%	19%
Kralingen-Crooswijk	22.510	10.690 = 47%	12.150 = 54%	15.740	11.080	70%	49%
Rubroek	3.840	1.900 = 49%	2.220 = 58%	2.870	2.000	70%	52%
Nieuw Crooswijk	1.180	710 = 60%	860 = 73%	1.090	830	76%	70%
Oud Crooswijk	3.630	2.250 = 62%	2.550 = 70%	3.330	2.510	75%	69%
Kralingen-west	7.040	3.540 = 50%	3.990 = 57%	4.860	3.590	74%	51%
Kralingen-oost	2.720	640 = 24%	720 = 26%	990	560	57%	21%
Kralingse Bos	60	x	x	x	x	x	x
De Esch	2.210	1.010 = 46%	1.130 = 51%	1.730	1.060	61%	48%
Struisenburg	1.830	600 = 33%	650 = 36%	850	500	59%	27%

	Aantal huishoudens 1-1-'09	Aandachtsgroep oude definitie 2008	Aandachtsgroep nieuwe definitie 2008	waarvan in een huurwoning:			
				Aantal huurders	Aandachts- groep	idem als percentage	als % van alle huish.
Feijenoord	30.120	17.120 = 57%	19.130 = 64%	24.050	17.780	74%	59%
Kop van Zuid-Entrepot	3.570	1.370 = 38%	1.460 = 41%	2.400	1.370	57%	38%
Vreewijk	6.820	3.730 = 55%	4.430 = 65%	5.900	4.270	72%	63%
Bloemhof	5.490	3.240 = 59%	3.730 = 68%	4.240	3.340	79%	61%
Hillesluis	4.260	2.550 = 60%	2.760 = 65%	3.150	2.400	76%	56%
Katendrecht	1.650	950 = 58%	1.010 = 61%	1.190	930	78%	56%
Afrikaanderwijk	3.560	2.350 = 66%	2.480 = 70%	3.120	2.380	76%	67%
Feijenoord	3.070	2.130 = 69%	2.290 = 75%	2.880	2.240	78%	73%
Noordereiland	1.700	790 = 46%	980 = 58%	1.180	840	71%	49%
IJsselmonde	27.390	12.760 = 47%	15.260 = 56%	17.590	13.090	74%	48%
Oud IJsselmonde	2.700	680 = 25%	770 = 29%	900	510	57%	19%
Lombardijen	6.490	3.170 = 49%	3.940 = 61%	4.430	3.350	76%	52%
Groot IJsselmonde	13.210	6.420 = 49%	7.900 = 60%	9.140	6.920	76%	52%
Beverwaard	4.990	2.500 = 50%	2.640 = 53%	3.110	2.300	74%	46%
Pernis	2.020	660 = 33%	760 = 38%	570	420	74%	21%
Pernis	2.020	660 = 33%	760 = 38%	570	420	74%	21%
Prins Alexander	41.470	15.470 = 37%	18.450 = 44%	23.970	16.180	68%	39%
's-Gravenland	3.180	610 = 19%	620 = 19%	1.330	470	35%	15%
Kralingse Veer	650	250 = 38%	290 = 45%	200	170	85%	26%
Prinsenland	4.790	1.990 = 42%	2.460 = 51%	3.260	2.320	71%	48%
Het Lage Land	5.270	2.140 = 41%	2.670 = 51%	2.960	2.190	74%	42%
Ommoord	11.790	4.630 = 39%	5.800 = 49%	7.690	5.180	67%	44%
Zevenkamp	7.220	3.020 = 42%	3.240 = 45%	4.130	2.890	70%	40%
Oosterflank	5.360	2.280 = 43%	2.800 = 52%	3.700	2.520	68%	47%
Nesselande	3.200	550 = 17%	580 = 18%	710	460	65%	14%
Charlois	30.620	16.130 = 53%	19.050 = 62%	20.300	15.520	76%	51%
Tarwewijk	5.160	2.990 = 58%	3.420 = 66%	3.430	2.700	79%	52%
Carnisse	5.290	2.490 = 47%	3.140 = 59%	2.600	1.950	75%	37%
Zuidwijk	6.190	3.210 = 52%	3.850 = 62%	4.770	3.480	73%	56%
Oud-Charlois	6.020	3.060 = 51%	3.570 = 59%	3.680	2.880	78%	48%
Wielewaal	510	370 = 73%	400 = 78%	460	370	80%	73%
Zuidplein	630	210 = 33%	290 = 46%	450	260	58%	41%
Pendrecht	5.430	2.970 = 55%	3.450 = 64%	3.850	3.050	79%	56%
Zuiderpark	710	450 = 63%	500 = 70%	490	450	92%	63%
Heijplaat	680	380 = 56%	420 = 62%	560	400	71%	59%
Hoogvliet	15.710	6.270 = 40%	7.400 = 47%	9.440	6.510	69%	41%
Hoogvliet-noord	5.900	2.400 = 41%	2.740 = 46%	3.040	2.280	75%	39%
Hoogvliet-zuid	9.800	3.870 = 39%	4.660 = 48%	6.400	4.230	66%	43%
Hoek van Holland	4.370	1.350 = 31%	1.720 = 39%	2.250	1.320	59%	30%
Strand en Duin	450	80 = 18%	70 = 16%	x	x	x	x
Dorp	3.900	1.260 = 32%	1.640 = 42%	2.220	1.300	59%	33%
Rijnpoort	20	x	x	x	x	x	x
Overig en onbekend	.	. = . %	. = . %
Rotterdam excl. Rozenburg	271.820	124.760 = 46%	144.940 = 53%	175.940	125.410	71%	46%
Rozenburg	5.490	1.490 = 27%	1.890 = 34%	2.490	1.460	59%	27%
Amsterdam	371.160	163.610 = 44%	189.340 = 51%	262.910	171.080	65%	46%
's-Gravenhage	220.360	92.280 = 42%	107.090 = 49%	120.210	83.910	70%	38%
Utrecht	126.760	42.620 = 34%	51.680 = 41%	66.060	42.050	64%	33%
Nederland	6.945.530	2.386.980 = 34%	2.844.210 = 41%	2.862.580	1.966.700	69%	28%

Leesvoorbeeld: Onderste regel: Landelijk behoren volgens de nieuwe definitie geen 2.386.980 (34%), maar 2.844.210 huishoudens (41%) tot de aandachtsgroep. Van de 6.945.530 huishoudens wonen er 2.862.580 in een huurwoning, en van de 2.844.210 huishoudens uit de aandachtsgroep wonen er 1.966.700 in een huurwoning. Dat betekent dat landelijk 69% van de huurders tot de aandachtsgroep behoort, en dat 28% van alle huishoudens daar huurder is én tot de aandachtsgroep behoort.

Volgens de nieuwe definitie behoorden in 2008 in Rotterdam (exclusief Rozenburg) 144.940 huishoudens tot de aandachtsgroep, waarvan er 125.410 in een huurwoning woonden. (Inclusief Rozenburg: 146.830 respectievelijk 178.430.) Daarmee omvatte de "nieuwe" aandachtsgroep 53% van alle huishoudens in de regio, en behoorde binnen de huursector 71% tot de "nieuwe" aandachtsgroep.

In de regio ziet dit beeld er als volgt uit.

	Aantal huishoudens 1-1-'09	Aandachtsgroep oude definitie 2008	Aandachtsgroep nieuwe definitie 2008	waarvan in een huurwoning:			
				Aantal huurders	Aandachts- groep	idem als percentage	als % van alle huish.
Albrandswaard	8.890	2.050 = 23%	2.290 = 26%	2.880	1.550	54%	17%
Barendrecht	17.900	4.070 = 23%	4.640 = 26%	5.580	3.200	57%	18%
Bernisse	5.140	1.250 = 24%	1.520 = 30%	1.390	780	56%	15%
Brielle	6.620	1.610 = 24%	1.940 = 29%	2.230	1.210	54%	18%
Capelle aan den IJssel	28.560	9.670 = 34%	11.310 = 40%	13.640	9.140	67%	32%
Hellevoetsluis	16.670	4.610 = 28%	5.460 = 33%	5.920	4.110	69%	25%
Krimpen aan den IJssel	11.580	3.200 = 28%	3.960 = 34%	4.640	2.860	62%	25%
Lansingerland	19.080	4.360 = 23%	4.800 = 25%	4.990	2.930	59%	15%
Maassluis	13.490	4.070 = 30%	5.140 = 38%	6.440	4.060	63%	30%
Ridderkerk	19.510	6.120 = 31%	7.610 = 39%	8.890	5.570	63%	29%
Rotterdam excl. Rozenburg	271.820	124.760 = 46%	144.940 = 53%	175.940	125.410	71%	46%
Rozenburg	5.490	1.490 = 27%	1.890 = 34%	2.490	1.460	59%	27%
Schiedam	34.080	13.470 = 40%	15.960 = 47%	17.130	12.260	72%	36%
Spijkensisse	31.260	9.280 = 30%	11.450 = 37%	14.040	9.360	67%	30%
Vlaardingen	32.330	11.680 = 36%	14.640 = 45%	17.520	11.840	68%	37%
Westvoorne	5.870	1.450 = 25%	1.670 = 28%	1.490	870	58%	15%
Stadsregio excl. Rotterdam	250.980	76.890 = 31%	92.390 = 37%	106.780	69.740	65%	28%
Rotterdam excl. Rozenburg	271.820	124.760 = 46%	144.940 = 53%	175.940	125.410	71%	46%
Rozenburg	5.490	1.490 = 27%	1.890 = 34%	2.490	1.460	59%	27%
Stadsregio incl. Rotterdam	528.290	203.140 = 38%	239.220 = 45%	285.210	196.610	69%	37%
Amsterdam	371.160	163.610 = 44%	189.340 = 51%	262.910	171.080	65%	46%
's-Gravenhage	220.360	92.280 = 42%	107.090 = 49%	120.210	83.910	70%	38%
Utrecht	126.760	42.620 = 34%	51.680 = 41%	66.060	42.050	64%	33%
Nederland	6.945.530	2.386.980 = 34%	2.844.210 = 41%	2.862.580	1.966.700	69%	28%

Leesvoorbeeld: In Albrandswaard behoren volgens de nieuwe definitie geen 2.050 (23%), maar 2.290 huishoudens (26%) tot de aandachtsgroep. Van de 8.890 huishoudens wonen er 2.880 in een huurwoning, en van de 2.290 huishoudens uit de aandachtsgroep wonen er 1.550 in een huurwoning. Dat betekent dat in Albrandswaard 54% van de huurders tot de aandachtsgroep behoort, en dat 17% van alle huishoudens daar huurder is én tot de aandachtsgroep behoort.

Volgens de nieuwe definitie behoorden in de stadsregio 239.220 huishoudens tot de aandachtsgroep, waarvan er 196.610 in een huurwoning wonen. Daarmee omvat de "nieuwe" aandachtsgroep 45% van alle huishoudens in de regio, en behoort binnen de huursector 69% tot de "nieuwe" aandachtsgroep.

Op aanvraag zijn de aantallen van deze "nieuwe" aandachtsgroep overigens ook te leveren naar leeftijd, huishoudenstype en belangrijkste inkomensbron, en voor iedere regiogemeente desgewenst zelfs ook op wijk- en buurniveau.

AANDACHTSGROEPEN NIEUWE DEFINITIE IN 2007 EN 2008

In juli 2010 heeft het COS ook al eens gerapporteerd over de omvang van de aandachtsgroep volgens de nieuwe definitie, en wel in het rapport *Nieuwe aandachtsgroep voor woningcorporaties*. Voor dit rapport waren bij het CBS gegevens opgevraagd over de omvang van de groep huishoudens die in 2007 een belastbaar huishoudensinkomen onder de €31.029 hadden. Deze inkomensgrens correspondeert echter niet met de eerder genoemde €30.994 voor 2008: ten tijde van de toenmalige berekeningen ging het Ministerie namelijk uit van 2009 als basisprijspeiljaar. Voor met die voor 2008 vergelijkbare berekeningen had indertijd een grens van €30.033 gebruikt moeten zijn geweest. Naar de huidige criteria hebben de berekeningen over 2007 dus een overschatting opgeleverd. Bovendien zijn de berekeningen voor 2007 verricht aan de hand van een iets ander inkomensbegrip. Onderstaande vergelijking tussen deze gegevens voor 2007 en de in deze Feitenkaart gepresenteerde gegevens voor 2008 is dus niet zuiver.

	Aantal huishoudens 1-1-'09	Aandachtsgroep nieuwe definitie 2008	Aandachtsgroep nieuwe definitie 2007
Albrandswaard	8.890	2.290 = 26%	2.600 = 30%
Barendrecht	17.900	4.640 = 26%	5.000 = 29%
Bernisse	5.140	1.520 = 30%	1.600 = 31%
Brielle	6.620	1.940 = 29%	2.000 = 30%
Capelle aan den IJssel	28.560	11.310 = 40%	12.000 = 43%
Hellevoetsluis	16.670	5.460 = 33%	6.000 = 36%
Krimpen aan den IJssel	11.580	3.960 = 34%	4.300 = 37%
Lansingerland	19.080	4.800 = 25%	5.200 = 28%
Maassluis	13.490	5.140 = 38%	5.400 = 40%
Ridderkerk	19.510	7.610 = 39%	8.000 = 41%
Rotterdam excl. Rozenburg	271.820	144.940 = 53%	151.600 = 56%
Rozenburg	5.490	1.890 = 34%	2.100 = 38%
Schiedam	34.080	15.960 = 47%	17.000 = 51%
Spijkernisse	31.260	11.450 = 37%	12.400 = 40%
Vlaardingen	32.330	14.640 = 45%	15.900 = 49%
Westvoorne	5.870	1.670 = 28%	1.900 = 32%
Stadsregio excl. Rotterdam	250.980	92.390 = 37%	99.300 = 40%
Rotterdam excl. Rozenburg	271.820	144.940 = 53%	151.600 = 56%
Rozenburg	5.490	1.890 = 34%	2.100 = 38%
Stadsregio incl. Rotterdam	528.290	239.220 = 45%	253.000 = 48%
Amsterdam	371.160	189.340 = 51%	. = . %
's-Gravenhage	220.360	107.090 = 49%	. = . %
Utrecht	126.760	51.680 = 41%	. = . %
Nederland	6.945.530	2.844.210 = 41%	3.046.300 = 44%

Bij de berekeningen over 2007 is een relatief hogere grens gehanteerd (€31.029, waar €30.033 tot een goede vergelijkbaarheid zou hebben geleid), en is een iets ander inkomensbegrip gehanteerd.

Landelijk zowel als in de stadsregio zou het percentage huishoudens dat tot de “nieuwe” aandachtsgroep behoort tussen 2007 en 2008 volgens deze vergelijking met zo'n 3 %-punt afgenomen zijn. De afname (zo die er al is geweest) wordt echter overschat door de niet precies aansluitende gehanteerde inkomensgrenzen en de verschillende gehanteerde inkomensbegrippen. De ontwikkeling van de aantallen huishoudens in de aandachtsgroepen volgens de *oude* definitie suggereert dat de omvang van de aandachtsgroepen volgens de nieuwe definitie waarschijnlijk eerder met ongeveer een procentpunt zal zijn afgenomen.

Centrum voor Onderzoek en Statistiek; 3e druk, oktober 2011.

Auteur: Paul de Graaf.

Verplichte bronvermelding bij gebruik: 'CBS, bewerking COS'.

Voor meer informatie: <http://www.rotterdam.nl/onderzoek>.

Gemeente Rotterdam

Centrum voor Onderzoek en Statistiek